

ГАЗАРЗҮЙН ОЛИМПИАДЫН IX АНГИЙН II ДАВАА

Гүйцэтгэх хугацаа: 120 минут

Нийт: 50 оноо

1-р асуулт: Өгөгдлийг тохирох утгатай нь холбож даалгаврыг гүйцэтгэнэ үү (2 оноо).

А. Тонга, Малта, Барбадос, Зүүн Тимор, Бруней
Б. Камбож, Йемен, Гватемал, Белиз, Сомали
В. Лихтенштайн, Молдав, Уганда, Боливи, Лесото
Г. Перу, Боливи, Балба, Бутан, Гүрж

1. Хойгт орших улсууд
2. Далайд гарцгүй орших улсууд
3. Өндөрлөг гадаргад орших улсууд
4. Арал дээр орших улсууд

Хариулт: А.....Б.....В.....Г.....

2-р асуулт: Монгол улсын дотоод хил буюу аймаг хоорондын хилийг дараах байгалийн болон хүний гаралтай газарзүйн объектууд заагладаг. Эндээс эзлэх хувийн жингээр нь багалан график байгуулж тайлбар хийнэ үү (**Нийт 6 оноо**).

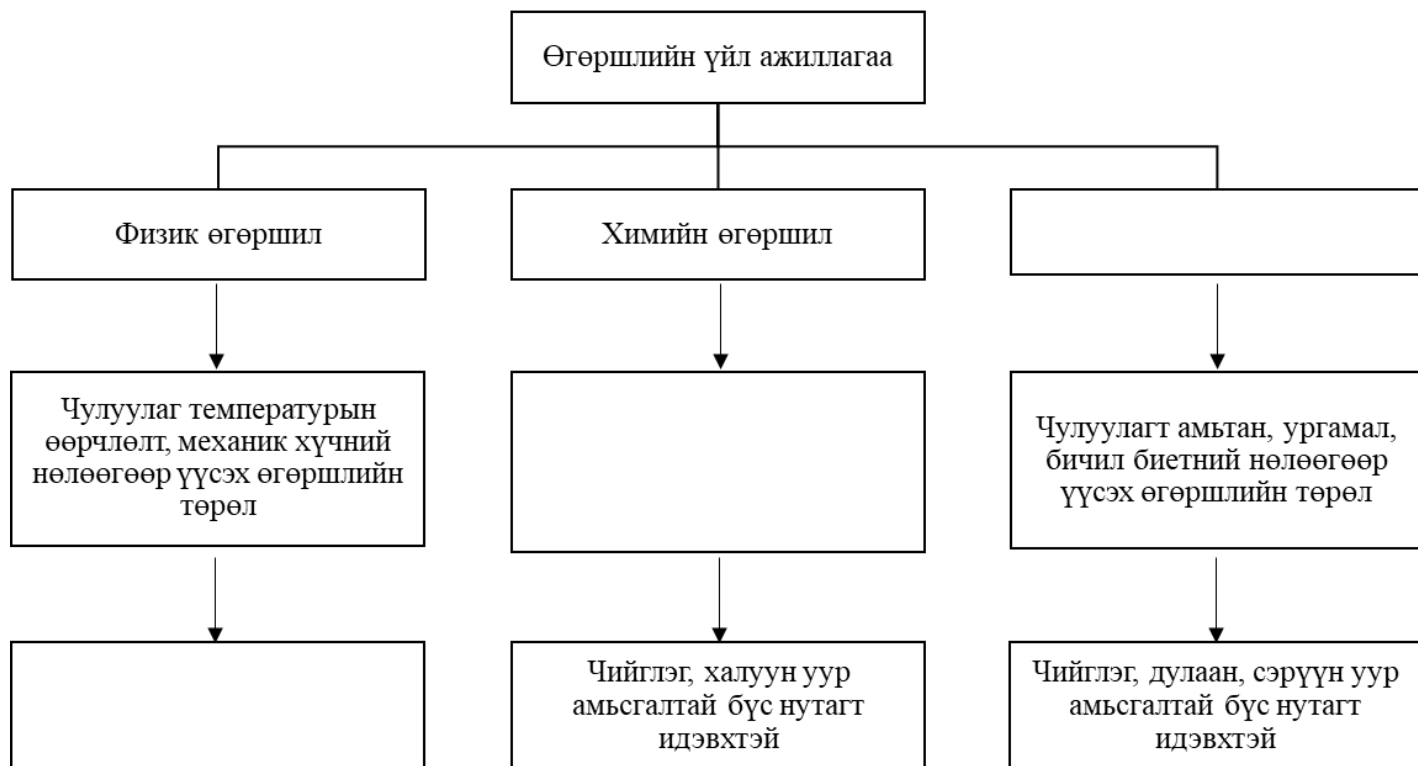
№	Газарзүйн объектууд	Урт (км)	Эзлэх хувийн жин
1	Нам уулс, толгодын орой	8450.2	44.6
2	Дундаж өндөр уулсын хяр, орой	3216.4	17.0
3	Голын голдирол	2186.4	11.5
4	Тал газар	1741.6	9.2
5	Өндөр уулын хяр, орой	1432.0	7.6
6	Уртрагийн шугам	1085.3	5.7
7	Элсэн манхан	302.3	1.6
8	Хотгор газар (Марз, Тойром)	235.4	1.2
9	Нуур	95.8	0.5
10	Төмөр зам	66.8	0.4
11	Нуурын хоолой	46.8	0.2
12	Газрын хагарал	46.0	0.2
13	Авто зам	35.6	0.2
	Нийт урт (км)	18940.6	100

Хариулт: График байгуулах хэсэг (3 оноо)

Хариулт: Тайлбар бичих хэсэг (3 оноо)

[illegible]

3-р асуулт: Өгөгдсөн загварыг нөхнө үү (Нийт 3 оноо).

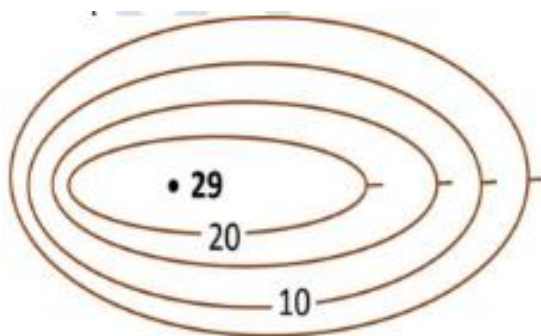

4-р асуулт: Түгээмэл тархсан ургамлуудын зонхилон тархах байгалийн бүсийн харгалзах дугаарыг тохируулна уу (Нийт 2 оноо).

1. Цөл ба говийн
2. Хээрийн
3. Ойт хээрийн
4. Тайгын

Бүсийн дугаар	Зонхилох ургамал
	Ботууль, Дааган сүүл, Биелэг өвс, Ганга, Далан түрүү
	Бадаан, Сургар, Шивэл, Бушилз, Зожиргоно
	Хазааргана, Харгана, Бүйлс, Агь, Тогторгоно, Шивээт хялгана
	Баглуур, Тэсэг, Бор бударгана, Хотир, Монгол өвс

5-р асуулт: Хаяалбар шугамын тусламжтайгаар А. Зургийн масштабыг тодорхойл Б. Гадаргын эгц налуу хэсэг аль чиглэлд байгааг тодорхойлно уу (Нийт 2 оноо).

А.....

Б.....

ГАЗАРЗҮЙН ОЛИМПИАДЫН IX АНГИЙН II ДАВАА

6-р асуулт: Кадастрын зураглал ба газрын кадастрын тухай хуулийн 5.4 зүйлд “Кадастрын зургийн нарийвчлал нь тухайн масштабын 0,1 мм-т ногдох хэмжээнээс ихгүй байна” гэж заасан байдаг. Тэгвэл гэр хорооллын хашааны 1:1000-ны масштабтай кадастрын зургийн нарийвчлалыг тооцоолно уу (**Нийт 3 оноо**).

.....

.....

.....

7-р асуулт: Цаг уурын хэмжигдэхүүнүүдийн (*Агаарын температур, чийгшил, даралт, салхины зүг, хурд*) өндрөөших (*~40 км хүртэлх*) хэмжилтийг радиозондын тусламжтайгаар хийдэг. Тэгвэл Улаанбаатар цаг уурын станц дээрх 2023 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрийн өглөөний 08:00 цагийн радиозондын хөөргөлтийн температурын хэмжилтийн мэдээг доорх хүснэгтэд үзүүлээ.

№	Д.Т.Д өндөр, м	Температур	
		°F	°C
1	1306	-18.2	
2	1465	-18.2	
3	1474	-14.6	
4	1500	-11.4	
5	1508	-10.7	
6	1526	-8.5	
7	1552	-6.3	
8	1561	-5.6	
9	1604	-5.6	
10	1648	-3.5	
11	1675	-0.9	

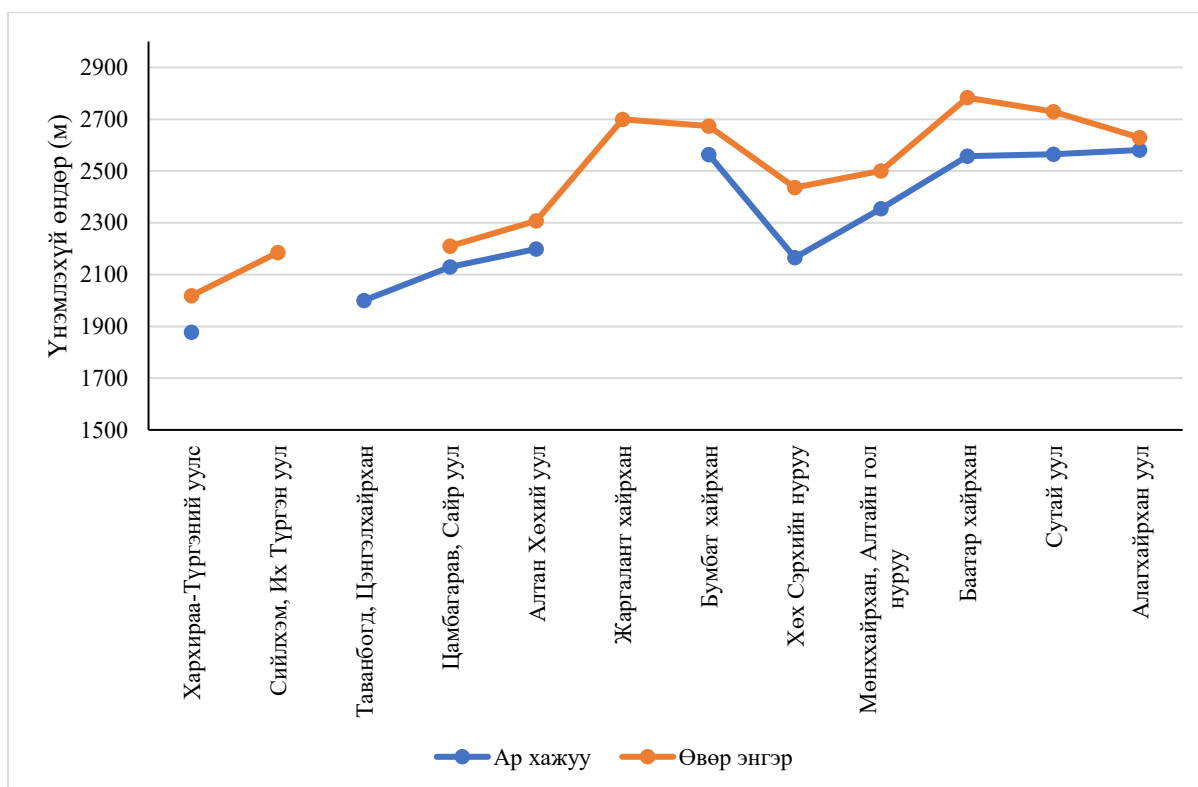
№	Д.Т.Д өндөр, м	Температур	
		°F	°C
12	1811	1.2	
13	2157	2.3	
14	2244	2.5	
15	2351	2.7	
16	3004	-4.9	
17	3348	-8.9	
18	3403	-9.6	
19	3662	-7.1	
20	4101	-13.0	
21	5430	-31.2	
22	6141	-40.2	

Зөвлөмж: Улаанбаатар цаг уурын станц далайн түвшнээс дээш (Д.Т.Д) 1306 м өндөрт байрлана. Нарны цацраг газрын гадаргад ирж дэвсгэр гадаргыг халааснаар агаар доороосоо халж эхлэх тул температур өндрөөшөө буурдаг зүй тогтолтой. Гэвч хүйтний улиралд Монгол оронд Азийн их даралтын орон тогтсоны улмаас газрын гадарга орчимд температурын урвуу буюу инверсийн давхарга үүсэх бөгөөд гадарга орчимд ихээхэн хүйтэн, салхи багатай, тогтвортой агаар мандлын нөхцөлийг бий болгоно. Ингэснээр хүйтний улирлын агаарын бохирдол удаан хугацаанд хуримтлагдах таатай нөхцөлийг бүрдүүлдэг.

Тэгвэл дээрх хүснэгт дэх мэдээллийг ашиглан газрын гадарга орчмын температурын инверсийн давхаргатай холбоотой дараах даалгаврыг гүйцэтгэ (**Нийт 10 оноо**).

- Газрын гадаргын инверсийн давхаргын зузаан метр байна (2 оноо).
- Газрын гадаргын инверсийн давхаргын эрчимшил °C байна (2 оноо).
- Инверсийн давхаргын дээд хилийн өндөр далайн түвшнээс дээш метрт орших бөгөөд энэ түвшин дэх температур °C байна (2 оноо).
- Температурын өндрөөших тархалтын графикийг ХҮ хавтгай дээр (*хэвтээ тэнхлэгт температур фарангейтээр, босоо тэнхлэгт Д.Т.Д өндөр метрээр*) инверсийн давхаргын байрлалыг зураглана уу (4 оноо).

8-р асуулт: Гадаргын өндөр, зүг зовхис болон өргөрөг нь цэвдгийн тархалт, түүний доод хил орших өндрийг тодорхойлох гол хүчин зүйл болдог. Дараах зургийг ажиглан Монгол Алтайн салбар уулсын цэвдгийн доод хилийн үнэмлэхүй өндрийн зүй тогтлыг тайлбарлана уу (**Нийт 4 оноо**).

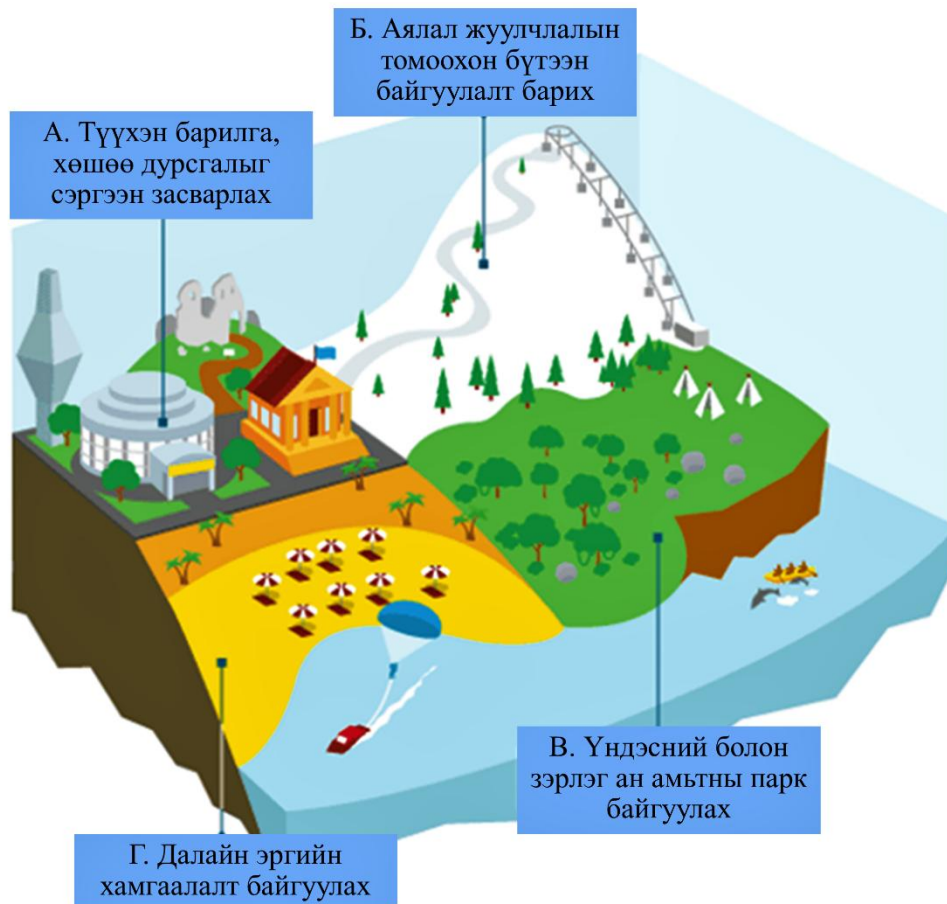
ГАЗАРЗҮЙН ОЛИМПИАДЫН IX АНГИЙН II ДАВАА

9-р асуулт: Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 57.2-т хүн амын тооноос хамаарч “Улсын болон орон нутгийн зэрэглэлтэй хотууд байх тухай” заасан байдаг. Өгөгдсөн хотуудыг тохирох баганад зөв оноож бичнэ үү (**Нийт 6 оноо**).

Хотуудын нэр: Баруун-Урт, Өлгий, Чингис, Цэцэрлэг, Ховд, Улаангом, Зуунмод, Арвайхээр, Улиастай, Чойбалсан, Алтай, Баянхонгор

№	Улсын чанартай хот (30 мянгаас дээш хүн амтай)	Орон нутгийн чанартай (10-30 мянга хүртэл хүн амтай)
1		
2		
3		
4		
5		
6		

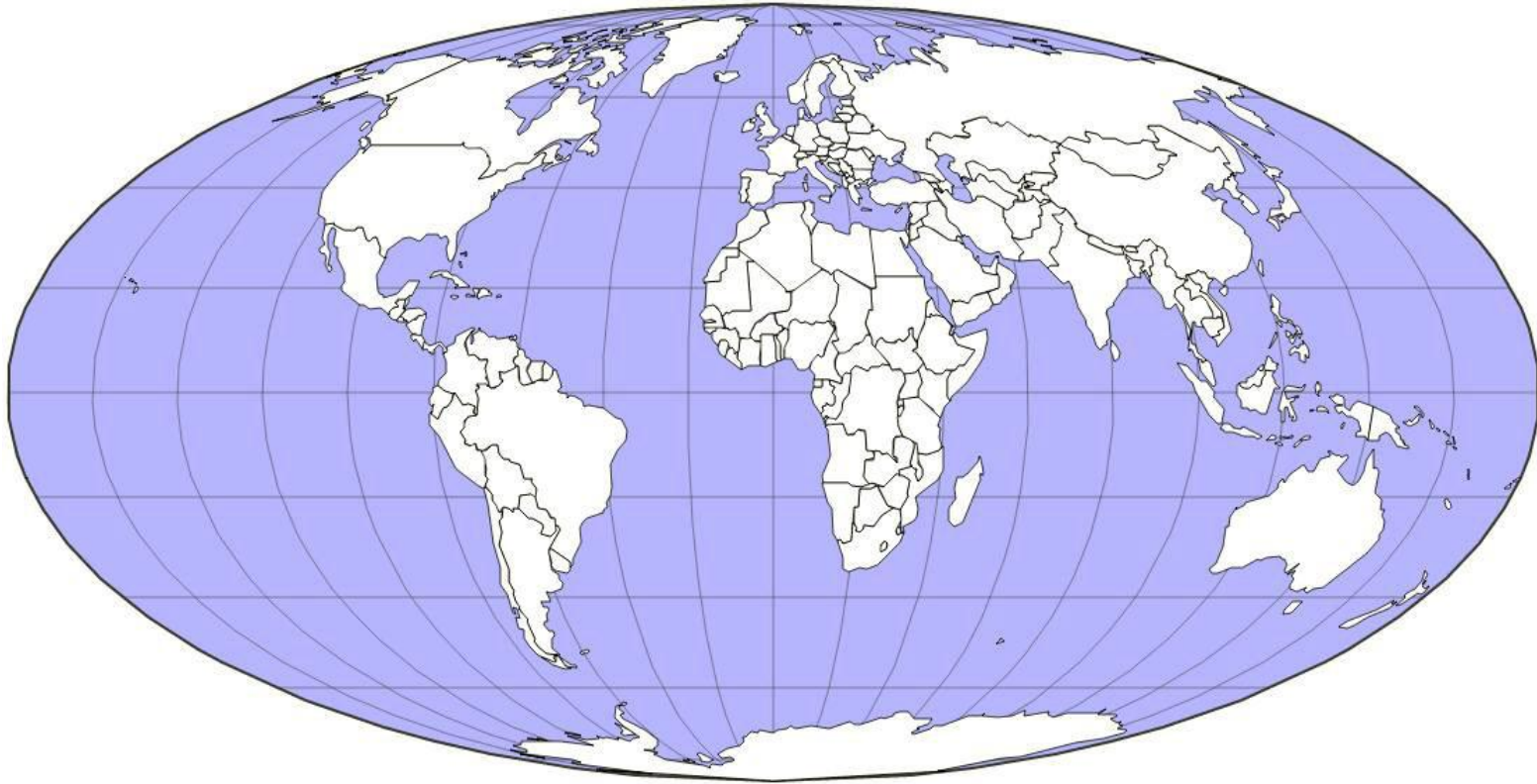
10-р асуулт: Аль нь аялал жуулчлалын үйлдвэрлэлээс байгаль орчинд шууд эерэг нөлөө үзүүлэхгүй вэ? (**Нийт 2 оноо**). Хариулт.....

ГАЗАРЗҮЙН ОЛИМПИАДЫН IX АНГИЙН II ДАВАА

11-р асуулт: Дэлхийн газрын зургийг ашиглан дараах даалгаврыг гүйцэтгэнэ үү (**Нийт 10 оноо**).

- А. Зурагт Лондон ба Тяньжин хотын байршлыг тэмдэглэж, Лондонгоос Тяньжин хотын боомт хүртэлх хамгийн дөт далайн усан замыг зурна уу (2 оноо).
- В. Лондонгоос Тяньжин хот хүртэл далайн усан замаар 6 хоолой, 7 тэнгис, 2 булан, 1 сувгийг дайран өнгөрдөг бол тэдгээрийг баруун зүгээс зүүн зүг рүү дарааллаар нь нэрлэж бичнэ үү (8 оноо).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....